

TBMM

(S. Sayısı: 681)

Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışışleri Komisyonu Raporu (1/872)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas olarak da Dışışleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-40/1841

26/4/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 22/3/2010 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı; beraberinde yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, gelişmiş ülke pazarlarına giriş olanağını da getiren doğrudan yabancı yatırımları taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Ülkemiz müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer alması, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasındadır. Bu çerçevede, ülkemizde yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye gelişinin özendirilebilmesi için, yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu

ilişkilerin gelişmesine yönelik potansiyele sahip olduğu düşünülen ülkelerle, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının imzalanmasına 1962 yılında başlanmıştır. Ülkemizin sermaye ihraç eder hale gelmesi ile bu süreç hızlandırılmış ve bugüne kadar seksen bir ülke ile anılan Anlaşma imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi arasında imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması; taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen doğrudan yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin milli muamele ve en çok kayırılan ulus muamelesine tabi olmasını öngörmekte, yatırımlardan elde edilen gelirlerin serbestçe transfer edilebilmesini garanti altına almakta, özel teşebbüs ile taraf devletler arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözümüne ilişkin olarak taraf devlet mahkemeleri ile uluslararası tahkim mekanizmalarına başvurulabileceğini hüküm altına almaktadır.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma ile birlikte iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken, ilgili ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/872

Karar No.: 173

4 Mart 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 26/4/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 6/5/2010 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 3/3/2011 tarihli 23 üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde, Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması'nın, Taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen doğrudan yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun koşulların yaratılması, yabancı yatırımların kamulaştırma yönünden tabi olacağı muamelelere açıklık getirilmesi ve her iki Ülkede özel teşebbüs ile devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarının tespit edilmesi amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Komisyon üyelerimiz tarafından,

- Anlaşma'nın "Zararlar İçin Tazminat" başlıklı beşinci maddesinin Libya'daki halk hareketi esnasında zarar görebilecek Türk yatırımlarını koruyabilecek bir hüküm olduğu, bu bağlamda, Anlaşma'nın Libya tarafından onaylandığı da düşünüldüğünde, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinin güncel gelişmeler ışığında özel bir önem arz ettiği,

- Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi kadar Birleşmiş Milletler nezdinde hemen tescil edilmesinin de Ülkemizin çıkarları bakımından gerekli bir işlem olduğu, bu anlamda, yatırımlarla ilgili olası taleplerin Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden ve Birleşmiş Milletler nezdinde tescil işlemlerinin gerçekleştirilmesinden sonra ileri sürülmesinin daha uygun olacağı,

- Bu görüşler karşısında; her an bir hükümet değişikliğinin gerçekleşebileceği Libya'nın, günümüz koşullarında, yatırımların teşviki anlaşmasının imzalandığı sıradan bir ülke olarak değerlendirilemeyeceği; Libya'ya uygulanacak yaptırımların Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği'nin gündeminde olduğu bir ortamda, bu Ülke ile imzalanan bir anlaşmaya bu aşamada bağlayıcılık kazandırılmasının halihazırdaki Libya yönetimine destek olarak algılanabileceği ve Anlaşma'nın onay işlemlerinin Ülkemizi uluslararası platformda zor durumda bırakacağı,

- Bu görüşler karşısında; "devletin devamlılığı" ilkesi uyarınca Libya'daki halihazırdaki yönetimin devrilmesi ihtimalinde bile yeni yönetimin Anlaşma ile bağlı olacağı ve Anlaşma ile Türk yatırımcıların çıkarlarının korunabileceği; durumun gerektirmesi halinde Anlaşma'nın Genel Kurul'da bekletilebileceği ve daha uygun bir zamanda kabul edilebileceği; Devletimizin Libya konusundaki iradesini bu Anlaşma'yı onaylamamak haricinde başka yöntemlerle de açığa vurabileceği

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Üye	Kâtip
<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Hüseyin Pazarıcı</i>	<i>Onur Öymen</i>
Karabük	Balıkesir	Bursa
		(Zamanlama konusunda çekince)
Üye	Üye	Üye
<i>Şükrü Mustafa Elekdag</i>	<i>Canan Kalsın</i>	<i>Mehmet Ufuk Uras</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Zamanlama konusunda çekincemiz ilişiktir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Tuğcu</i>	<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Kütahya	Malatya	Mardin
	Üye	Üye
	<i>Metin Ergun</i>	<i>Necip Taylan</i>
	Muğla	Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE LİBYA
ARAP HALK SOSYALİST BÜYÜK CEMA-
HİRİYESİ ARASINDA YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1- (1) 25 Kasım 2009 tarihinde Trablus'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE LİBYA
ARAP HALK SOSYALİST BÜYÜK CEMA-
HİRİYESİ ARASINDA YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı V.

F. N. Özak

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı V.

N. Çubukçu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

B. Atalay

Devlet Bakanı V.

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

C. Yılmaz

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı V.

S. A. Kavaf

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
LİBYA ARAP HALK SOSYALİST BÜYÜK CEMAHİRİYESİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI
ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ve Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi, bundan sonra “Akit Taraflar” olarak adlandırılacaktır.

Özellikle bir Akit Tarafın yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları ile ilgili olarak, aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Bu gibi yatırımlara uygulanacak muameleye ilişkin anlaşmanın sermaye ve teknoloji akımı ile Akit Tarafların ekonomik kalkınmasını canlandıracağını kabul ederek,

Yatırımlar için istikrarlı bir ortam ve ekonomik kaynakların etkin ve tam kullanımının sağlanması için, yatırımlara adil ve eşit muamele edilmesi gerektiğinde mutabık kalarak, ve

Yatırımların teşviki ve karşılıklı korunması ile ilgili bir anlaşmanın yapılmasına karar vermiş olarak,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından;

1. “Yatırımcı” terimi:

diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapmış olan,

(a) her bir Akit Tarafın yürürlükteki mevzuatına göre vatandaşı sayılan gerçek kişiler,

(b) Akit Taraflardan birinin yürürlükteki kanunları çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş ve yönetim merkezi o Akit Tarafın ülkesinde bulunan şirketleri, firmaları veya iş ortaklıklarını ifade eder.

2. “Yatırım” terimi, ev sahibi Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, bu gibi yatırımların işbu Anlaşma kapsamına girmeyecek olan bir şirketin %10’dan daha az hissesinin borsa yoluyla edinimi niteliğinde olmaması koşuluyla, her türlü mal varlığını ve bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla özellikle aşağıdakileri içerir:

(a) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer her türlü şekli,

(b) yeniden yatırılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar,

(c) taşınır ve taşınmaz malların yanında ipotek, hapis hakkı, rehin ve malvarlığının bulunduğu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan yatırımla ilgili diğer benzer haklar,

(d) patentler, sinai tasarımlar, teknik yöntemler gibi yatırımlarla ilgili sanayi ve fikri mülkiyet haklarının yanında, ticari markalar, peştemaliye, know-how ve benzer diğer haklar,

(e) Akit Tarafların her birinin ülkesindeki doğal kaynakların aranması, çıkarılması ya da işletilmesine yönelik imtiyazları da içermek üzere, kanun veya bir yatırım sözleşmesi ile verilmiş iş imtiyazları.

3. “Gelirler” terimi, bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla kısıtlı olmamak kaydıyla özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royaltier, ücretler ve temettüleri içerir.

4. “Serbestçe çevrilebilir döviz” terimi, uluslararası işlemlerde yapılan ödemelerde yaygın olarak kullanılan ve başlıca uluslararası döviz piyasalarında yaygın olarak alınıp satılan döviz anlamına gelir.

5. “Ülke” terimi ;

- (a) Türkiye Cumhuriyeti bakımından, ülkesi ve kara suları yanında uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların araştırılması, kullanılması ve korunması amaçlarıyla üzerinde yargılama yetkisine veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.
- (b) Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi bakımından; uluslararası hukuka göre egemenlik haklarının kullanımına tabi olarak sualtı deniz yatağı ve üzerindeki hava sahasını içeren ekonomik bölgeyi de içeren Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesinin üzerinde münhasır egemenlik hakkına sahip olduğu tüm toprakları ifade eder.

MADDE 2

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Akit Taraf, ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını mümkün olduğunca teşvik edecektir.

2. Her bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları her zaman adil ve hakkaniyete uygun bir muameleye tabi tutulacak ve diğer Akit Tarafın ülkesinde tam korumadan yararlanacaktır. Hiç bir Akit Taraf makul olmayan ve ayrımcı tedbirlerle bu gibi yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, faydalanılmasına, genişletilmesine veya elden çıkarılmasına hiç bir şekilde engel olmayacaktır.

MADDE 3

Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf, kendi kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, yatırımları ve bunlarla ilgili faaliyetleri, üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uygulanandan daha az elverişli olmayacak şekilde ülkesine kabul edecektir.

2. Hiç bir Akit Taraf, kendi ülkesindeki diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını ya da gelirlerini kendi yatırımcıları ya da herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına ya da gelirlerine uyguladığından, hangisi en elverişli ise, daha az elverişli olan bir muameleye tabi tutmayacaktır.

3. Hiç bir Akit Taraf, ülkesindeki diğer Akit Tarafın yatırımcılarını, yatırımlarının yönetilmesi, kullanımı, faydalanılması ya da elden çıkarılması bakımından, hangisi en elverişli ise, kendi yatırımcılarına ya da herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarına uyguladığı muameleden daha az elverişli olan bir muameleye tabi tutamaz.

4. Her bir Akit Tarafın yatırımcıları, diğer Akit Tarafın ülkesinde, yabancıların ülkeye girişi ve geçici ikameti bakımından yürürlükteki mevzuat ve anlaşmalara tabi olacaktır. Akit Taraflar, ulusal mevzuatları çerçevesinde, bir yatırımın yapılması veya sürdürülmesi ile bağlantılı olarak ülkesine girmek ve ikamet etmek isteyen diğer Akit Taraf vatandaşlarının, ülkelerine giriş ve ikameti için yaptığı başvuruları kolaylaştıracaktır.

5. (a) İşbu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafı, tamamen ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenlemeden kaynaklanan ve bu gibi bir anlaşmanın veya düzenlemenin tarafı olan Akit Tarafça sağlanan herhangi bir muameleyi, tercihi veya ayrıcalığı diğer Akit Tarafın yatırımcılarına sağlamakla yükümlü olduğu şeklinde yorumlanmayacaktır.

(b) İşbu Anlaşmanın ayrımcılık yapmama, ulusal muamele ve en çok kayırılan ulus muamelesi hükümleri, her bir Akit Tarafın bir gümrük birliği, ekonomik birlik veya parasal birliğe, bir ortak pazara veya serbest ticaret bölgesine üyeliğinden veya bunlarla ortaklığından kaynaklanan ve bu Akit Tarafın kendi yatırımcılarına veya şirketlerine, bu gibi bir birliğin, ortak pazarın veya serbest ticaret bölgesinin üye devletlerinin vatandaşlarına veya şirketlerine veya herhangi bir üçüncü ülke vatandaşlarına veya şirketlerine tanıdığı mevcut veya gelecekteki avantajlara uygulanmayacaktır.

6. İşbu Anlaşmanın 2 ve 3. Madde hükümleri, her bir Akit Tarafın, diğer Akit Taraf yatırımcılarınca toprak ve gayrimenkul edinimi yanında bunlar üzerindeki aynı hak edinimini bakımından ayrımcı olmayan tedbirler almasına, sürdürmesine veya uygulamasına engel olmayacaktır.

MADDE 4

Kamulaştırma

1. Yatırımlar, kamu yararına ve ayrımcı olmayacak biçimde ve anında, yeterli, etkin tazminat ödenerek, hukuka ve işbu Anlaşmanın 3'üncü Maddesinde belirtilen genel muamele prensiplere uygun olarak yapılanlar dışında kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan uygulamalara maruz bırakılmayacaktır.

2. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya duyurulduğu tarihten önceki piyasa değerine eşit olacaktır. Tazminat gecikme olmaksızın ödenecek ve 6. Maddenin 2. paragrafında belirtildiği şekilde serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

3. Tazminatın ödenmesinde gecikme olması durumunda ödeme, kamulaştırma tarihinden ödeme tarihine kadar, kanunda bu gibi bir oran öngörülmemişse, her iki tarafça üzerinde anlaşılan bir oranda faiz içerecektir.

MADDE 5

Zararlar İçin Tazminat

Yatırımları diğler Akit Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, i karışıklık, veya diğler benzer olaylar nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğler Akit Tarafın bu gibi kayıplar bakımından aldığı tedbirler ile ilgili olarak, kendi yatırımcılarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulacaktır.

MADDE 6

lkesine İade ve Transfer

1. Vergisel tüm yükümlülüklerin yerine getirilmesinin ardından, her bir Akit Taraf bir yatırım ile ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verecektir. Bu gibi transferler aşağıdakileri içerir:

- (a) gelirler,
- (b) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar,
- (c) Madde 4 ve 5 çerçevesinde ödenecek tazminatlar,
- (d) yatırımlarla ilgili olarak alınmış kredilerin ana para ve faiz ödemeleri,
- (e) diğler Akit Tarafın ülkesinde, bir yatırım ile ilgili uygun çalışma izinlerini edinmiş olan bir Akit Tarafın vatandaşlarının aldıkları maaş, ücret ve diğler gelirleri,
- (f) bir yatırım uyuramazlığından kaynaklanan demeler.

2. Aksi yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça kararlaştırılmadığa, transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya herhangi bir konvertibl para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

MADDE 7

Halefiyet

1. Eğer bir Akit Taraf yatırımcısının yatırımı, ticari olmayan risklere karşı kanuni bir sistem dahilinde sigorta edilmişse, sigortalayanın sigorta sözleşmesinin şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğler Akit Tarafça tanınacaktır.

2. Sigortalayan halefiyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini ne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili sorumlulukları da üstlenecektir. Halef olunan haklar ya da talepler yatırımcının zgn haklarını ya da taleplerini aşmayacaktır.

3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyuramazlıklar işbu Anlaşmanın 8'inci Maddesinin hükümlerine göre zmlenecektir.

MADDE 8

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasındaki, yatırımcının yatırımı ile ilgili uyuşmazlıklar, yatırımcı tarafından ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafa ayrıntılı bilgi içerecek şekilde yazılı olarak bildirilecektir. Mümkün olduğunca, yatırımcı ile ilgili Akit Taraf bu uyuşmazlıkları iyi niyetli danışmalar ve müzakereler aracılığıyla çözmeye gayret edecektir.

2. Eğer bu uyuşmazlıklar 1'inci paragrafta bahsedilen yazılı bildirim tarihini takip eden doksan (90) gün içerisinde bu şekilde çözümlenemezse, uyuşmazlık yatırımcı tarafından ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın yetkili mahkemesine ya da aşağıdaki uluslararası tahkim mekanizmalarına sunulabilecektir:

- (a) Her iki Akit Tarafın Sözleşmeye imza koymuş olması durumunda, "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez (ICSID),
- (b) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nın Tahkim Usulü Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir hakem mahkemesi,
- (c) Paris Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Mahkemesi.

3. Yatırımcının uyuşmazlığı bu Maddenin 2. paragrafında bahsedilen uyuşmazlık çözüm yollarından birine sunmuş olması durumunda, bu yollardan birinin seçimi nihaidir.

4. Bu Madde'nin 2'nci paragrafının hükümlerine bakılmaksızın;

- (a) yalnızca, mevcut olması halinde, gerekli izni almış ve her iki Akit Tarafın yabancı sermaye ile ilgili mevzuatına uygun olarak ve fiilen başlamış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan uyuşmazlıklar, her iki Akit Tarafın Sözleşmeye imza koymuş olması durumunda, Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID) veya Akit Tarafların üzerinde uzlaştıkları diğer herhangi bir uluslararası uyuşmazlık çözüm mekanizmasına sunulabilir.
- (b) gayrimenkuller üzerindeki mülkiyet hakları ve aynı haklara ilişkin uyuşmazlıklar tamamen ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın yargılama yetkisi altındadır ve bu nedenle Yatırım Uyuşmazlıkları Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID) ya da diğer herhangi bir uluslararası uyuşmazlık çözümü mekanizmasına sunulamaz; ve
- (c) "Devletler ile diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi"nin 64'üncü Maddesi ile ilgili olarak:

Türkiye Cumhuriyeti, “Devletler ile diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi”nin yorumu ya da uygulanmasıyla ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti ve diğer herhangi bir Akit Devlet arasında ortaya çıkmış ve görüşmeler yoluyla çözümlenmemiş herhangi bir uyuşmazlığın Uluslararası Adalet Divanı’na götürülmesini kabul etmeyecektir.

5. Tahkim kararları uyuşmazlığın bütün tarafları için nihai ve bağlayıcı olacaktır. Her bir Akit taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirecektir.

MADDE 9

Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde hızlı ve hakkaniyete uygun bir çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Eğer Akit Taraflar uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile kendi aralarında bir anlaşmaya varamazlarsa uyuşmazlık, Akit Taraflardan herhangi birinin isteği üzerine, üç üyeli bir tahkim heyetine sunulabilir.

2. Talebin alınmasından itibaren iki ay içerisinde, her bir Akit Taraf bir hakem tayin edecektir. Tayin edilen bu iki hakem üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Akit Taraflardan birinin belirtilen süre içinde hakemi tayin etmemesi halinde, diğer Akit Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanı’ndan atamayı yapmasını isteyebilir.

3. Eğer her iki hakem atanmalarından itibaren iki ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamazlar ise, Başkan Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanır.

4. Eğer, bu Madde’nin 2’nci ve 3’üncü paragraflarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Vekili tarafından yapılacaktır ve eğer Başkan Vekili de bu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılır.

5. Tahkim Heyeti Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaktır. Böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, Tahkim Heyeti, genel kabul görmüş uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak, usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içerisinde bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve tahkim heyeti, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki ay içinde karara varacaktır. Tahkim heyeti, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, Tahkim Heyeti giderlerin daha yüksek bir oranının Akit Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşmanın 8'inci Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hala mahkeme önündeysen, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulamaz. Bu, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurulmasını engellemeyecektir.

MADDE 10

Uygulama Kapsamı

Mevcut Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra diğer Akit Taraf yatırımcısınınca yapılmış yatırımlara uygulanacaktır. Bununla birlikte, işbu Anlaşma, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyuşmazlıklara uygulanmayacaktır.

MADDE 11

Diğer Hükümler

Eğer Akit Taraflardan birinin mevzuatı ya da uluslararası hukuk çerçevesinde mevcut veya işbu Anlaşmaya ek olarak Akit Taraflar arasında tesis edilecek haklar veya yükümlülükler, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına işbu Anlaşma ile sağlanandan daha elverişli bir muameleyi öngören, genel veya özgül bir hüküm ihtiva ediyorsa, bu gibi bir hüküm daha elverişli olduğu ölçüye kadar işbu Anlaşmadan üstün olacaktır.

MADDE 12

Yürürlüğe Girme

1. Her bir Akit Taraf, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi ülkesinde gereken anayasal işlemlerin tamamlandığını yazılı olarak diğerine bildirecektir. İşbu Anlaşma iki bildirimin sonucusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacak ve işbu Madde'nin 2. paragrafına uygun olarak yürürlükten kaldırılmadığı sürece yürürlükte kalmaya devam edecektir.

2. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafa bir yıl öncesinden yazılı bildirimde bulunarak, ilk on yıllık dönemin sonunda veya bundan sonra herhangi bir zamanda İşbu Anlaşmayı feshedebilir.

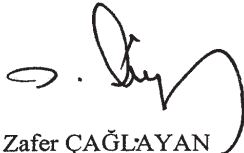
3. İşbu Anlaşma Akit Taraflar arasındaki yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, her bir Akit Tarafın diğerine böyle bir değişikliğin yürürlüğe girmesi için gereken tüm dahili işlemleri tamamladığını bildirdiğinde yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın fesih tarihi öncesinde yapılan veya edinilen ve bu Anlaşmanın diğer bir şekilde uygulanacağı yatırımlar hususunda, işbu Anlaşmanın diğer tüm Maddelerinin hükümleri fesih tarihinden itibaren bir on yıl daha geçerli olmaya devam edecektir.

İşbu Anlaşmayı Tarafların yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamıştır.

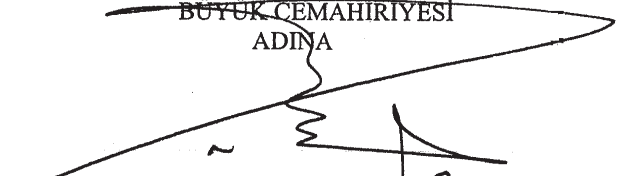
Trablus'ta 25 Kasım 2009 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin üstün gelecektir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

Zafer ÇAĞLAYAN
Devlet Bakanı

LİBYA ARAP HALK SOSYALİST
BÜYÜK CEMAHERİYESİ
ADINA

Muhammed Ali El HUMEYC
Sanayi, Ekonomi ve Ticaret
Genel Halk Komitesi Sekreteri

